

O tento případ zcela nepochybně jde v této věci a názor rekursního soudu, že jde pouze o pravidelné řízení exekuční, jest mylný, neboť rekursní soud při tom pro pouhou formu přehlíží vlastní podstatu věci. Podle § 1 konk. ř. náleží do úpadkové podstaty veškeré jmění úpadcovo, pokud jest exekuci podrobena, a to i takové součástky jmění, na kterých již třetí osoby nabyly práv zástavních (práva oddělná). Rozdíl záleží jenom v tom, že podle § 11 tato právoplatně nabytá práva nejsou vyhlášením úpadku dotčena a že tedy příslušné součástky úpadcova jmění, stížené těmito právy, jako t. zv. zvláštní podstaty mají sloužiti především k úhradě nároků těmito nabytými zástavními právy již vybavených (§ 48 konk. ř.); zůstane-li po úhradě takovýchto oddělných nároků z oné zvláštní podstaty zbytek, plyne do společné úpadkové podstaty. Podle § 115 konk. ř. má správce úpadkové podstaty o to péči míti, by jmění do úpadkové podstaty patřící bylo zpeněženo a by bylo zpeněženo výhodně a včasné. Z tohoto důvodu vybavuje úpadkový řád správce úpadkové podstaty dalekosáhlými právy, jichž podstata záleží v tom, že se mu přiznává postavení vymáhajícího věřitele, by mu tímto způsobem byl poskytnut vliv na toto řízení, vedoucí ku zpeněžení a rozdělení podstaty, takže správce úpadkové podstaty může sám jakožto vymáhající věřitel zavést exekuci, vstoupiti do řízení jiným oddělným věřitelem zavedeného jako vymáhající věřitel, věci zástavním právem stížené z této zástavy vyplatiti a naléhati na zpeněžení věcí jsoucích u oddělných věřitelů a j. (§§ 119, 120 konk. ř., viz pamětní spis str. 105). V §§ 119 a 120 úp. ř. se praví, že věci stížené oddělnými právy jest zpravidla zpeněžiti podle předpisů exekučního řádu a že zcizení a rozdělení výtěžku mezi oddělné věřitele jest provésti soudem exekučním. Tímto předpisem však určuje se jen soud, jemuž náleží obstarati příslušný zpeněžovací úkon a rozvrh výtěžků, a pořad, ve kterém se to státi má. Přes to však, že tyto úkony provádí exekuční soud, zůstávají nadále býti úkony sloužícími ku zpeněžení a rozdělení podstaty úpadkové, a je zřejmo, že při tomto rozdělení vzhledem na vzájemný poměr zvláštních podstat k podstatě všeobecné (§§ 48 a 132 konk. ř.) musí exekuční soud, který obstarává tento úkon vlastně jen pro úpadkové řízení, postupovati podle hmotněprávních předpisů úpadkového práva, k němuž zejména náleží předpis § 48 odst. (4) konk. ř., který pronajímateli v zájmu všeobecné podstaty úpadkové dovoluje uplatniti zákonné zástavní právo pro dlužnou činži jen za poslední rok. Napadené usnesení je tedy ve výtýkaném směru vadné a, ježto ani z něho ani ze spisů nelze poznati, na které období se vztahuje částka přikázaná pronajímateli z výtěžku prodaných svršků, nebylo lze ve věci rozhodnouti a bylo usnesení obou nižších soudů zrušiti a naříditi nové jednání a nové usnesení o rozvrhu. Vzhledem k tomu bylo dovolací rekurs správce úpadkové podstaty odkázati na toto rozhodnutí.

Čís. 7340.

Doložka »Bremer Arbitrage und Bedingungen der Bremer Baumwollbörse« jest mezi obchodníky s bavlnou a továrníky v obchodech ob-

vyklou a znamená, že všechny předpisy, které jsou obsaženy v řádně vyhlášených podmínkách brémské bursy na bavlnu, jsou rozhodny pro obchod uzavřený mezi stranami a že všechny spory ohledně podmínek pro obchod bavlněnými odpadky musí býti rozhodnuty rozhodčím soudem brémské bursy na bavlnu. Úmluva, že pro všechny smlouvy z určitého jednání jest příslušným rozhodčí soud brémské bursy na bavlnu, jest přípustna a dovolena.

(Rozh. ze dne 21. září 1927, Rv I 1017/27.)

Na žádost vymáhající věřitelky povolena byla podle rozhodčího výroku brémské bursy na bavlnu ze dne 4. března 1925 a podle výroku o vykonatelnosti zemského soudu v Brémách ze dne 19. října 1925 vymáhající straně k vydobytí její pohledávky £ 193.6.1 a 120 marek s příslušenstvím exekuce vnuceným zřízením zástavního práva a za tím účelem knihovní vklad zástavního práva na nemovitostech povinné strany. Povinná strana podala proti tomuto povolení exekuce odpor podle § 82 ex. ř., který odůvodnila takto: 1. již z rozhodčího výroku brémské bursy na bavlnu vychází na jevo, že tu nebylo pravidelné smlouvy rozhodčí, jež by odůvodňovala příslušnost rozhodčího soudu bursy na bavlnu v Brémách; podle ustanovení čl. XIV. uv. zák. c. ř. s. musily se obě smluvní strany při uzavření a nebo před vypořádáním toho obchodu podrobiti písemnou smlouvou o rozsudím výroku rozhodčího soudu, při kupcích může příslušnost založiti také závěrečný list, ale toliko tehdy, když jest v něm obsaženo výslovné ustanovení, že právní rozepře z jednání mají býti rozhodnuty rozhodčím soudem bursovním, i když nemusí býti smlouva o rozhodčím obsažena v jediné písemnosti, vyžaduje se přece, by jasně a zřetelně byla vyjádřena vůle stran (§ 577 c. ř. s.), že se v určité právní rozepři anebo ve sporech z jistého právního poměru podrobují rozhodčímu výroku bursovnímu. Z rozhodčího výroku vyplývá toliko, že zboží bylo koupeno za podmínek brémské bursy na bavlnu; kupní list z 30. října 1924 má toliko doložku »Bremer Arbitrage und Bedingungen der Bremer Baumwollbörse mit 2% Qualitätsfranchise« (brémská arbitráž a podmínky brémské bursy bavlnové s 2% jakostní franchise), dodává však k tomu, že platiti a plniti je ve Stuttgartu, čímž si vymáhající strana chtěla zachovati sudiště ve Stuttgartu. Výraz »Brémská arbitráž (vytýkání vad), podmínky brémské bursy na bavlnu« neobsahují platné podrobení se rozhodčímu výroku brémské bursy na bavlnu, protože podle čl. XIV. čís. 3 uv. zák. k c. ř. s., toto podrobení musí býti uvedeno výslovně a slovně; ze smlouvy jde toliko na jevo, že jenom koupě jako taková byla podle těchto podmínek ujednána, nevyplývá však ani ze skutkové povahy rozhodčího výroku, který se dovolává kupní smlouvy, ani z kupního listu samého, že se strany podrobily rozhodčímu výroku brémské bursy na bavlnu ve všech sporech, které by povstaly z tohoto kupu, či toliko v některém sporném bodě, proto nebyl rozhodčí soud brémské bursy na bavlnu příslušný k vydání rozhodčího výroku. 2. Žaloba nebyla doručena povinné straně k vlast-

ním rukám, zejména ne dle ustanovení § 80 čís. 2 ex. ř., nýbrž byla toliko doporučeným dopisem zaslána povinné straně, protože pak povinná strana do sporu nevstoupila, jest i takovýto způsob doručení nepřipustným. Procesní soud první stolice odpor zamítl. Důvody: O bursovních soudech rozhodčích jednají články XIII. a násl. uvozovacího zákona k c. ř. s. Podle čl. XIV. může působnost takovýchto soudů rozhodčích býti bursovními stanovami rozšířena v tom směru, že se rozhodčímu bursovnímu soudu podrobí také rozepře z obchodů se zbožím, které byly učiněny mimo bursu, avšak toliko pod podmínkami čís. 1—3, z nichž doslovně budiž uvedena podmínka čís. 3: »Obě strany musí se při uzavření nebo před vypořádáním toho obchodu podrobiti písemnou smlouvou o rozsudím výroku rozhodčího soudu, protokolování kupci, členové nebo navštěvovatelé bursy jsou podrobeni soudu rozhodčímu již přijetím závěrečného listu bez námítky, když v něm jest obsaženo ustanovení, že právní rozepře z jednání mají býti rozhodnuty rozhodčím soudem bursovním.« Nesporno jest, že se koupě stala podle kupního listu ze dne 20. října 1924 a že povinná strana je protokolovaným kupcem. Kupní list ze dne 20. října 1924 a limitní nota ze dne 16. října 1924 mají tyto doložky: »Bremská arbitráž a podmínky s 2% jakostní franchise« a »Arbitráž prohlídka ve Františkově, bremská arbitráž a podmínky bremské bavlnové bursy s 2% jakostní franchise. Platiti a plniti ve Stuttgartě.« Podle posudku znalce z oboru obchodního rozumu je takto těmito doložkám: Obě strany shodly se při uzavěrci obchodu a bylo ujednáno, že zásilka má býti prohlédnuta a vzorek z ní vzat ve Františkově. Bremská arbitráž znamená, že obě strany se dorozuměly, že odhadnutí vzorku při koupi se vzorkem ze zásilky má se státi přísedními odhadci bremské bursy na bavlnu, 2% jakostní franchise jest obvyklá v obchodě s odpadky bavlnovými a jest jí tak rozuměti, že prodávatel nemusí kupci nahrazovati ničeho za jakostní odchylky až do výše 2%. Obě strany se podrobily beze vší výhrady podmínkám bremské bursy na bavlnu. Nad to je samozřejmé podle obchodní zvyklosti, že se obě strany podrobily rozhodčímu soudu bremské bursy na bavlnu a že soud ten uznaly. Dojde-li k uzavěrci obchodu, prodávající musí za to míti, že kupci byly známy podmínky bremské. Forma, již bylo užito při této kupní smlouvě, jest obvyklá v obchodě a srozumitelná. Lhostejno jest, kde jest doložka »podle podmínek bremské bavlnové bursy«, zda je na začátku, na konci či uprostřed. Podmínky bremské bursy na bavlnu mají pro obchod s odpadky bavlnovými tato ustanovení: A. Část všeobecná. I. Všeobecná ustanovení: Pro všechny obchody, uzavřené podle »Podmínek bremské bursy na bavlnu« nebo s jinou podobnou doložkou, jsou rozhodnými, pokud se nestala výslovně odchylná dohoda, pro prodávatele a kupce . . . tato ustanovení: § 10. Pro všechny obchody uzavřené podle podmínek bremské bursy na bavlnu je příslušný soud v Bremách. § 14. O všech rozepřích rozhoduje rozhodčí soud. Vyplývá tedy z kupního listu, z posudku znaleckého a z citovaných ustanovení bremské bursy na bavlnu, že se obě strany podrobily rozhodčímu soudu bremské bursy na bavlnu a že se mu po-

drobila povinná strana (kupec) již přijetím kupního závěrečného listu bez námítky (čl. XIV. čís. 3 uv. zák. k c. ř. s. — § 577 c. ř. s. — čl. XIII. uv. z. — § 2 čís. 7 zákona ze dne 1. dubna 1875, čís. 65 ř. zák.). Poukazuje se dále k vykládacím pravidlům čl. 278 a 279 obch. zák., § 6 a § 863, §§ 914 a 915 obč. zák., že při posuzování a výkladu obchodních jednání jest povinností soudcovou vypátrati vůli smluvníků a že se soud nemá vázati na doslovný smysl projevu, dále ohledně významu a účinku, jež mají jednání a opominutí, vzat býti má zřetel k obyčejům a zvyklostem, jež v obchodu platí; lze-li si učiniti správný úsudek ze slov smluvníků, rozhoduje pro výklad smlouvy vůle stran vyjádřená a srozumitelná (§ 869 obč. zák.), byla-li pak smluvníkům známa nějaká zvyklost obchodní, míti je za to, že tuto zvyklost učinily podkladem dohody. Není proto také třeba, aby se podrobení stalo výslovně a slovně. **O d v o l a c í** s o u d napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Odvolání směřuje toliko proti zamítnutí důvodu odporu ve smyslu čl. XIV. prvý odstavec čís. 3 uvozovacího zákona k c. ř. s. a § 80 čís. 1 ex. ř., totiž proti předpokladu prvního soudu, že se strana povinná podřídila rozhodčímu soudu brémské bursy na bavlnu a že tento soud byl k rozhodování příslušný. Uplatňovaným odvolacím důvodům nelze přiznati oprávněnosti. Podle čl. XIV. uvozovacího zákona k c. ř. s. může býti působnost rozhodčího soudu bursovního rozšířena v bursovních statutech v tom směru, že rozhodčímu soudu mohou býti podřízeny i spory z obchodů se zbožím, jež byly uzavřeny mimo bursu, avšak toliko za předpokladů tam uvedených, z nichž pro souzený případ jest důležitým třetí, totiž že se obě strany musí podrobiti při uzavření nebo před vypořádáním obchodu toho písemnou smlouvou výroku rozhodčího soudu. Protokolovaní obchodníci a členové nebo navštěvovatelé bursy jsou podrobeni soudu rozhodčímu již přijetím závěrečného listu bez námítky, je-li v něm obsaženo ustanovení, že rozepře z jednání mají býti rozhodnuty bursovním soudem rozhodčím. Strana povinná popírá, že jest tu tento předpoklad. K tomu jest poznamenati: Listiny stranami předložené byly jimi výslovně uznány za pravé a správné. Podle toho jest nesporno: Rozhodčím výrokem rozhodčího soudu brémské bursy na bavlnu ze dne 4. března 1925 byla zavázána strana uznána za povinnou zaplatiti vymáhající věřitelce neprodleně £ 193.6.1 s přísl. a na útratách řízení před rozhodčím soudem 120 marek. Podle usnesení zemského soudu, komora pro věci obchodní, v Brémách ze dne 19. října 1925 bylo toto rozhodnutí rozhodčího soudu prohlášeno za vykonatelné. Na základě těchto příloh uplatňovala vymáhající věřitelka exekuci blíže uvedenou v rozsudečném výroku rozsudku prvního soudu. Příslušnost rozhodčího soudu brémské bursy na bavlnu opírá se o kupní smlouvu ze dne 20. října 1924 a doložku limitu ze dne 16. října 1924, jež byly oběma stranami uznány za pravé a správné. Kupní smlouva byla oběma stranami podepsána. Podle příloh prodala vymáhající věřitelka straně povinné bavlněné zboží vedle jiných obzvláště pod podmínkou »Bremer Arbitrage und Bedingungen mit 2% Qualitätsfranchise. Zahlungs- und Erfüllungsort Stuttgart.« Strana povinná zastává názor, že předpoklady

čl. XIV. prvý odstavec čis. 3 uvozovacího zákona k c. ř. s. tu mohou býti jen tenkrát, kdyby byla do rozhodného konečného listu ze dne 20. října 1924 pojata doložka, že spory mezi stranami z tohoto jejich obchodního jednání jest rozhodovati rozhodčím soudem brémské bursy na bavlnu, to jest, že podrobení se rozhodčímu soudu musilo by se státi v konečném listu výslovně a zřejmě, *expressis verbis*. Pouhá doložka: »brémská arbitráž a podmínky brémské bursy na bavlnu« nemohla by se zřetelem na přísná procesní ustanovení článku XIV. uvozovacího zákona k c. ř. s. a § 577 c. ř. s. založiti smlouvu o rozhodčím nebo podrobení stran rozhodčímu soudu brémské bursy na bavlnu. Předpisy čl. 278 obch. zák. a §§ 863, 914, 915 obč. zákona nemohou býti uplatňovány v tomto případě; to by bylo jen tehdy na místě, kdyby soudce mohl zjistiti vůli stran ohledně obchodu jako takovou. Civilní řád soudní však prý jest formálním právem, které nemůže býti změněno vůli stran, poněvadž formální právo jest vůli stran odňato. Při tom poukazuje strana povinná na obdobné ustanovení §§ 88 a 104 j. n. Tomuto nároku nelze přisvědčiti. Z §§ 88 a 104 j. n. lze přes to seznati, že ustanovení o soudní příslušnosti mohou býti v rozsáhlé míře změněna vůli stran. Vždy musí — zakládá-li se příslušnost na ustanoveních §§ 88 a 104 j. n. — prokázána býti úmluva listinou, po případě již v žalobě. Z ustanovení článku XIV. čis. 3 uv. zák. k c. ř. s. lze vyrozuměti, že protokolování kupci — k nimž beze sporu obě strany náležejí — podrobují se rozhodčímu soudu bursovnímu již tím, že přijmou bez námítky konečný list, v němž jest obsaženo ustanovení, že právní spory z obchodů jest rozhodovati rozhodčím soudem bursovním (obdoba § 88 j. n.). Jest nesporno, že strana povinná podepsala vlastnoručně kupní smlouvu ze dne 20. října 1924. Ve smlouvě jest doložka: »Bremer Arbitrage und Bedingungen der Bremer Baumwollbörse.« Poněvadž jest přiznána vzájemnost rozhodčím výrokům burs říše německé (vlád. vyhláška ze dne 25. března 1924, čis. 131 sb. z. a n.) a jsou dány i ostatní předpoklady §§ 79 násl. ex. ř., jest pouze vyšetřiti, zda lze spatřovati v nepopřené doložce závěrečného listu ze dne 20. října 1924: »Bremer Arbitrage und Bedingungen der Bremer Baumwollbörse« podrobení se stran rozhodčímu soudu brémské bursy na bavlnu z obchodů uzavřených podle dopisu ze dne 20. října 1924 o bavlněném zboží. V tomto ohledu udal před prvním soudem slyšený znalec z oboru bavlnářského Robert L.: Obě strany podrobily se bez jakékoliv výhrady podmínkám brémské bursy na bavlnu. Při tom jest podle obchodního obyčeje samozřejmé, že se obě strany podrobily rozhodčímu soudu brémské bursy na bavlnu a to také uznaly. Je-li uzavřena taková smlouva, musí prodatel předpokládati, že kupitel znal podmínky brémské. Forma, již použito v předložené kupní smlouvě, jest v obchodech obvyklá a zřejmá. Jest nerozhodno, kde jest uveden dodatek: »nach den Bedingungen der Bremer Baumwollbörse«, obzvláště zda jest na počátku, uprostřed či na konci. Dále osvědčila dopisem ze dne 30. října 1925 brémská bursa na bavlnu, že smluvní klausule: »Bremer Arbitrage und Bedingungen der Bremer Baumwollbörse« znamená, že všechny předpisy, které jsou obsaženy

v podmínkách brémské bursy na bavlnu, kn. I. a II., jsou rozhodny pro obchod učiněný smluvně mezi stranami a že zvláště všechny spory z této smlouvy musí býti podle §§ 14—23 rozhodnuty rozhodčím soudem brémské bursy na bavlnu. Není tedy důvodu pochybovati o správnosti posudku znalce a osvědčení brémské bursy na bavlnu. Z toho plyne, že doložka »Bremer Arbitrage und Bedingungen der Bremer Baumwollbörse« mezi obchodníky bavlnou a továrníky, k nimž strany patří, jest v obchodech obvyklá a proto plně srozumitelná a že znamená, že všechny předpisy, které v řádně vyhlášených podmínkách brémské bursy na bavlnu jsou obsaženy, jsou rozhodny pro obchod uzavřený kupní smlouvou ze dne 20. října 1924 mezi stranami a že všechny spory, zvláště podle II. oddílu ohledně podmínek pro obchod bavlněnými odpadky, §§ 10 a 14 p. 1., z tohoto jednání musí býti rozhodnuty rozhodčím soudem brémské bursy na bavlnu. Úmluva o určitém soudě, zvláště zde o rozhodčím soudě brémské bursy na bavlnu, jest doznána. Úmluva, že jest pro všechny spory z jednání ze dne 20. října 1924 příslušným rozhodčí soud brémské bursy na bavlnu, jest podle čl. XIV. první odstavec čís. 3 uvozovacího zákona k c. ř. s., § 577 c. ř. s., čl. XIII. uvoz. zákona k c. ř. s. a § 2 č. 7 zákona z 1. dubna 1875, čís. 67 ř. z., vyhlášky vlády ze dne 25. června 1924, čís. 131 sb. z. a n., §§ 77 násl. ex. řádu zákonem přípustná a dovolená. Opaku strana povinná nikdy netvrdila a ostatně sama se obrátila na rozhodčí soud brémské bursy na bavlnu ohledně úpravy. K vyšetření této vůle stran bylo tu nutno přibrati vykládací pravidla čl. 278 a 279 obch. zák. a §§ 6, 863, 869, 914, 915 obč. zák. O nějakém rozporu s donucovacími předpisy formálního práva c. ř. s. anebo jur. normy nelze mluvit, neboť úmluva o rozhodčím soudě a řízení před rozhodčím soudem brémské bursy na bavlnu jest v obchodech tohoto druhu přípustná a není tu rozporu s donucovacím předpisem c. ř. s. a jur. normy ani jiného zákona. Ostatně strana povinná opomenula blíže vysvětliti, v čem vidí ještě porušení donucovacích předpisů formálního práva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání pokázav k důvodům napadeného rozsudku.

Čís. 7341.

Úmluva odporující § 47 vyr. ř. jest nicotnou a nutno k této nicotnosti přihlídnouti z úřadu, i když byla namítána po uplynutí lhůty k směnným námitkám.

Nedovolenou výhodou podle § 47 vyr. ř. jsou vůbec objektivní přednosti poskytnuté jednotlivým věřitelům na úkor druhých, při čemž se nevyhledává, by takovouto výhodou poskytnutou některému věřiteli byla způsobena přímá újma ostatním věřitelům, stačí, že výhodou touto jest porušena zásada stejného nakládání se všemi věřiteli za vyrovnacího řízení. Předpokládá se však, že jde o výhodu, již se některému věřiteli dostalo z podnětu vyrovnacího řízení buď již započatého nebo teprve zamýšleného nebo v nějaké třeba jen vzdálené souvislosti s ním.